

Jääsken Wederhorn-nimen arvoitus

Kuten kirkonkirjoista on käynyt selville, eräs Lemmitty(Lemmetty)-suvun haara Jääsken Kuurmanpohjan kylästä on ryhtynyt käyttämään nimeä Wederhorn/Vederhorn/Wäderhorn.

Ensimmäinen tieto Jääsken historiakirjoissa on v:lta 1810: talollinen Mikko Martinpoika (Michel Märthensson) Kuurmanpohjan Vederhornilta kuoli 19.2.1810, ikä 67 v. - Vielä 13.7.1809 syntyi Yrjö Mikonpojan (Jöran Michelsson) ja Riitta Matintyttären poika Elias Lemmetyn talossa. (Huom! Sukunimet on tähän aikaan kirkonkirjoissa merkitty talon nimiksi). Pistokokeet aikaisemmista historiakirjoista osoittavat että nimeä ei ole esiintynyt Jääskessä, ei myöskään Viipurissa.

Ainoa pitäjä, jossa Wederhorn-nimeä esiintyy aikaisemmin on Kurkijoki. Johan Wederhornille syntyi 3.1.1753 poika Jakob. Sieltä oli kotoisin "Käkisalmen monikymmenvuotinen lukkari ja lukutaidonopettaja Jakob Wederhorn". (Käkisalmen historia, s. 289).

Kurkijoen/Käkisalmen suku pysyi kirkonkirjoista päätellen varsin pienenä. Esim. vihittyjen luetteloissa ajalla 1790-1810 mainitaan Käkisalimesta yksi miespuolinen Wederhorn ja Kurkijoeelta yksi naispuolinen leski naitiin Jaakkimaan. Vuosina 1846-50 ei Kurkijoen historiakirjoissa esiinny nimeä lainkaan. Käkisalmen syntyneitten luettelossa ei vv. 1850-60 mainita yhtään miespuolista Wederhornia. On kuitenkin mahdollista, että suku olisi säilynyt nykyaikaankin asti.

Parikkalassa on mainittu 6.9.1768 Kristina Wederhorn, Matti Kokkosen puoliso; heille syntyi Peter Johan. Kristina oli epäilemättä Kurkijoen Johan Wederhornin sukua.(tytär, sisar??).

Kirkonkirjoista ei ole saatu todisteita siitä, että nimi olisi tullut Jääskeen avioliiton kautta. Kurkijoen Wederhorn-suvun alkuperästä ei ole löytynyt tietoja.

Ennen aikaa henkilö saattoi ottaa minkä nimen tahansa, jos se häntä miellytti. Esim. muuan Boström Pernajassa otti viime vuosisadalla pitäjän kirkkoherran Relanderin nimen, vaikka ei ollut mitään sukua. (T. Relander: Hirvensalmen Relander-suku).

Näyttää siltä, että Kuurmanpohjan Wederhorn-nimen ottamisen syytä ei enää pystytä selvittämään. Ehkä koulumestari Jakob Wederhornin x) maine oli katautunut Jääskeenkin ja siellä tämä Lemmetyn sukua ryhtyi käyttämään nimeä erottuakseen muista Lemmetyistä.

Helsinki 18.4.1984

Heljä Pulli
sukututkimussihteeri

Lähteet:

Jääsken rippikirjat 1807-21

Jääsken historiakirjoja (syntyneet, vihityt, kuolleet) 1770-1820

Kurkijoen historiakirjoja 1741-1825, 1846-50

Käkisalmen historiakirjoja 1795-1806, 1850-60

Viipurin historiakirjoja (vihityt) 1802-04

Parikkalan syntyneitten luetteloita 1768 (sattumalta löydetty tieto)

x) JK. Jokin muukin tieto voi tietysti olla nimenmuutoksen perusteena.